

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

Szerkesztői iroda: főtca, 203. szám.

Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.

Kiadó-hivatal:

Eperjesi Bank-Egylet könyvnyomdájában Eperjesen.
Ide intézendő minden előfizetés, hirdetemény és a kiadás körüli panaszok.

Megjelen: minden szombaton.

Előfizetési ár:

vidékre postán vagy helyben házhoz küldve:

Egy évre 4 frt.
Félévre 2 „
Negyedévre 1 „

HIRDETÉSI DÍJ:

háromhasábos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.

— Bélyegdíj: minden hirdetés külön 30 kr. —
Nyilttér minden sor 10 kr.

Kéziratok és levelek vissza nem adatnak. — Bérmentetlen levelek csak ismerős kezektől fogadtnak el.

Felhívás és kérelem.

Mult hó 30-ka végzeteljes nap volt Miskole városra nézve.

A rémhírek bejárták az egész hazát. A lapok hasábkra terjedő leírásait közlik a leghajmeresztőbb, legszivrendítőbb jeleneteknek s a szemtanuk alig találnak szavakat, hogy e borzasztó csapás hatásait ecseteljék.

Száz meg száz lakóház lett az iszonyu felhőszakadás és égiháboru áldozata s százakra megy azoknak száma, kiket a dühöngő elem övéik köréből kíméletlenül kiragadva, erőszakos gyászos halállal sujtott.

Ott fekszenek ők a közös nagy sírban, ahol többé nem fáj semmi; szemök nem lát s szívök nem dobog többé, hogy megszakadhatna a nyomor láttán.

De a hátramaradtak, kik e nagy sirt körülállják, annál keservesebben érzik a sors kezét.

A nő férjét, a gyermek szerető anyját, a család a gondos atyát és fentartóját gyászolja s a kik azelőtt jómóduak voltak, ma éhségtől gyötörtetnek nem tudják, hová hajtsák le fejüket s nincs ruhájok, melylyel testöket fedezhetnék.

Az inségre jutottak jajjai elhatottak a mi sziveinkhez is . . .

Emberbaráti s hazafiui kötelességünk, enyhíteni testvéreink sorsán . . .

A városi tanács gyűjtőiveket bocsátott ki; a városi pénztár s a kaszinók asztalaira vannak azok letéve.

Tegyük össze filléreinket, gyűjtsünk élelmi szereket! . . .

Nagylelkű hölgyeink, a jótékony nőegylet tagjai, pedig gyűjtsenek ruhát s fehéreneműt! . . .

Adakozzunk! s adakozzunk sietve, mert „bis dat, qui cito dat!“

Eperjesen, 1878. évi sept. 6-án.

Megyei közlemények.

Sárosmegye törvényhatósági bizottsága f. hó 12-én rendszeres közgyűlést tartand, melynek tárgysorozata a következő:

1. A belügyminiszternek f. évi augusztushó 1-én 32676. sz. a kelt rendelete az 1879-ik évi megyei költségeloirányzat felterjesztése tárgyában.

2. Az 1879-ik évi megyei költség eloirányzat és az állandó választmány pénzügyi szakosztályának véleményes felterjesztése.

3. A belügy miniszternek f. évi július hó 11. 28694. sz. a kelt leirata az alsó tárcazi járás székhelyének Lemesre — a rokai járás székhelyének pedig Eperjesre való áttétele iránt.

4. A megyei alispánnak jelentése a lemesi szogabirói hivatal helyiségének kibérlése tárgyában.

5. A közmunka és közlekedési ministeriumnak f. évi július hó 3-án 6111. sz. a kelt leirata a Girált-szvidniki utvonat tárgyában.

6. A belügy ministeriumnak f. évi júliushó 9-én 28295. sz. a kelt leirata a héthársi megyei épület eladatása tárgyában.

7. A közmunka és közlekedési ministeriumnak f. évi júliushó 29-én 9888. sz. a kelt rendelete az Eperjes-hanusfalvi utvonalon levő hliboveczi hid biztosítása tekintetéből szükséges terület kisajátítása tárgyában.

8. A belügy ministeriumnak f. évi június hó 7-én 23865. sz. a kelt rendelete az 1877-ik évi házipénztári számok tárgyában.

9. A belügy miniszternek f. évi július hó 30-án 31906. sz. a kelt rendelete a szekesői járásban községenként alkalmazott községi gyámok tárgyában.

10. A belügy miniszternek f. évi augusztushó 2-án 32475. sz. a kelt rendelete a legtöbb adót fizető bizottsági tagok névlajstromának elkészítése és a szükséges választások elrendelése tárgyában.

11. A belügy ministeriumnak f. évi augusztushó 17-én 33368. sz. a kelt rendelete Zám-borszki József, volt bártafi tanácsnok végkielégítése tárgyában.

12. A közigazgatási bizottságnak f. évi augusztus 14-én 523. sz. a kelt javaslata a zeneengedélyi szabályrendelet módosítása tárgyában.

13. A megyei alispánnak f. évi augusztushó 4-én 7116. sz. a kelt javaslata a szekérbe fogott lovaknak két gyeplovélti hajtása tárgyában.

14. A megyei alispánnak f. évi júliushó 30-án 6785 sz. a kelt jelentése a betegpolási alap pótlékának felemelése tárgyában.

15. Sz. kir. Eperjes városa f. évi augusztushó 13-án 2692. sz. a megerősítés végett beterjeszti építkezési rendszabályát.

16. A közigazgatási bizottság f. évi augusztus 14-én 522. sz. a. beterjeszti Hedry Miklós volt utibiztosnak kérvényét segélynyújtás tárgyában.

17. Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun megye közönségének átirata az illeték kiszabások és behajtások tárgyában a képviselőkázhoz intézett felterjesztésének pártolása tárgyában.

18. Pozsony szab. kir. város közönségének átirata a közös hadsereg és honvédség beszállásáról szóló törvényjavaslata módosítása iránt a képviselőkázhoz intézett felterjesztésének pártolása tárgyában.

19. Szekesfehervár sz. kir. város közönségének meghívása az ott tartandó ipar-, termény-, mű- és állat-kiállításra.

20. Kolozsmegye közönségének átirata az államépítészeti hivatal főnökének megyei közgyűlési tagjává tétele iránt a belügyminiszterinhez intézett felterjesztésének pártolása tárgyában.

21. Szebenmegye közönségének átirata a Szebenmegyében véghezvitt törvénytelen alispáni kinevezés megszüntetése tárgyában a képviselőkázhoz intézett felterjesztésének pártolása iránt.

22. Sopronmegye közönségének átirata a községi és körjegyzők magán ügyködési körének törvény útján leendő szabályozása végett a képviselőkázhoz intézett felterjesztésök pártolása tárgyában.

23. A megyei pénztárak vizsgálatáról szóló jegyzőkönyvek.

24. Az olysva-völgyi, szedlicei és péchujfalusi körjegyzőségekhez tartozó községek 1847-ik évi számadásai.

A czeméthei fürdő-részvénytársaság igazgatóságának jelentése.

(Vége.)

Az itt kitüntetett s több kisebb célszerű intézkedések eredményezték azt, mikép mind annak dacára hogy az első év, a melyben mindennemű kisebb nagyobb berendezések és csinosítások, tetemes kiadást igényelnek, s a legvizsontagságosabb időjárás dacára is oly szép eredményt voutak maguk után, mikép, egybevetve az összes kiadást, e mai napig körülbelül 50 frnyi bevételi többlet mutatkozik, mely, kezdetnek még megjárja.

Átérve most maga a részvénytársaságra bátrak vagyunk a tiszt. közgyűlésnek a következőket tudomására hozni:

Részvénytársaságunk az idő szerint összesen 63 részvényes tagot számlál, s ezek legnagyobb része által részvényeikre 30%-töli már és lefizetve lett, mely befizetésekben fedeztetek, a városgan nyújtott 800 frt biztosítéki összeg, az előlegesen

fizetni kötelezett bérösszeg, berendezés, fürdő szépítésére s többi kisebb kiadások.

A társaságnál kellő könyvvitel vezettetik Libay Miklós választott pénztárnok által, s a könyvelés az igazgatóság részéről több alkalommal átvizsgáltatvau, helyesen és pontosan vezetettnek találtatott.

Mint hogy az alapszabályok 30. §. szerint a számok évenként rekesztendők be, s e célból a naptári év fogadtatott el az alapszabályokban, a számok jelen alkalommal nem rekesztettek be, s a mérleg ez okból nem készíthetett el s nem terjesztetett a jelen közgyűlés elé.

Ugyancsak fenti okból, az igazgatóság, azon indítványt batorkodik a közgyűlés elé terjeszteni, — mikép az alapszabályok 15. §-ában foglalt ama intézkedés, mely szerint a közgyűlés a nyári hónapokban a helyszínén „Cemétén“ megtartandó, oda módosították, hogy a számok átvizsgálása, az osztalék megállapítása s az új költségvetés meghatározása céljából a rendes évi közgyűlés, minden év február havában Eperjes városában tartandó meg, s a nyári idény alatt, a helyszínén megtartani szokott közgyűlés csak is rendkívülinek tekintetvén, ugyan az csak is arra szolgáljon, mikép a részvényeseknek alkalom adassék, a helyszínén meggyőződhetni a teljesítetkekről, s a jövőben netán szükségesnek mutakkozó intézkedésekről.

Az alapszabályok 1. §. szerint a részvénytársulat cége az 1875-ik évi 37. 158. §. értelmében törvényszékiileg bejegyzendő lévén mennyiben említett törvénycikk a bejegyzésnél, annak igazolását követeli, mikép a részvényekre 30% tényleg lefizettetett legyen, — f. évi júliushó végéig pedig, a társulati főkönyv tanúsága szerint a részvényesek által összesen 1835 fit tényleg lefizettetvén, az igazgatóság nyert felhatalmazásánál fogva már is megtette a bejegyzésre vonatkozó intézkedést, nevezvén kebeléből az alapszabályok 26. §. 4-dik pontja értelmében 3 tagot báró Uszlár Gleichen Otto, Szabó Ede, és Joób Imre személyében, a kiknek aláírásaik a törvényszék által hitelesített siettek, az célból már is beadott cégbejegyzési kérvénnyel.

Az igazgató választmány működési ideje alatt 12 rendes év 4 rendkívüli ülést tartott, mely ülésekről rendes jegyzőkönyvek vezettetnek. Közgyűlés pedig 4 előzetes és egy alakuló tartott melyekről hasonlóan jegyzőkönyvek szabályszerűleg felvették. — Az ezen ülésekben hozott határozatok alapján történtek minden intézkedések.

A fentiekben előtintettük rövid vázlatban a tiszt. közgyűlésnek kifejtett működésünket s ha az eredményt kielégítőnek nem találnák, ne tulajdonítsák azt másnak, mint a kezdetnél rendszerint felmerülni szokott nehézségeknek, a melyek jó akaratunk és tevékenységünknek, ez alkalommal és utjában állottak.

Ezek után felhiva érzi magát az igazgató választmány a t. közgyűlés elé, a következő indítvánnyal járulni:

Már ez idény folyama alatt is, alkalmunk nyílt tapasztalhatni, — hogy az ezen fürdőt mindinkább nagyobb számmal látogató vendégeket elegendő lakszoba hiánya miatt befogadni képesek nem voutunk, s tekintve azt, mikép a jelenlegi állapotban a fürdő — kitűzött közérdekű célunk előmozdítására — igen csekély alapot nyújt, tekintetbe véve továbbá, mikép összes jövedelmünk egyedül és kizárólag a lak- és fürdőszobákra szoritikozik, s hogy azok jelenlegi csekély számuk dacára is, igen szép jövedelmi forrást nyujtanak: e társaság közérdekű célját s megszilárdulását ennek következtében csakis az esetben véljük elérhetni, ha, hogy még ez év folyama alatt keresztülviendő építkezéssel a fenti bajokon segítve lesz s a fürdőt oly állapotba helyezzük, mikép ugyan az a fürdőző közönségnek nemcsak időleges mulató, hanem kellemes és kényelmet nyujtó tartózkodási helyül szolgálhasson; annak valószínűsítése céljából batorkodunk a t. közgyűlés elé a következő javaslatot előterjeszteni:

Az építkezés az azonnal felmutatott szakértői tervek szerint három különböző alakban lenne foganatosítható, u m.:

a) egy emeletnek a mostani vendéglőre való huzása;

b) egy külön épületnek a jelenlegi lakszobák és fürdőhelyiségek végébe való felépítése, és
c) két svajci stílusban a savanyuvíz forrás felett állítandó lakház felépítése által.

A mi az A. alatt feltüntetett javaslatot illeti, a mellett előnyül egyedül az szól, mikép azon építkezés folytán a fürdő központja szépitészet tekintetében emeltetik, s továbbá hogy ezen építkezés a társaságnak esetleg legcsekélyebb pénzbeli áldozatába kerülne; hátrányai pedig a szab. kir. Eperjes városa, mint az alsó épület tulajdonosával származó tulajdon-közösség, s ennek folytán a bér kimenetelével előfordulható vitás megváltási kérdések, továbbá a földszinten lévő konyha nem épen kellemes kigőzölése, s több egyéb kisebb hátrányok.

A B. alatt felhozott javaslat előnyül hasonlóan nem hozható egyéb fel annál, mikép ez esetben a lakszobák, a vendéglő és fürdőkhoz közel esvén, kényelem tekintetéből a vendégeknek a közlekedés megkönnyítettnek; — hátrányai pedig a félreeső hely, maga a talajnak nagyobb építkezésre nem igen alkalmas volta és számos kisebb nehézségek.

A C. alatt előtüntetett építkezés az, mely az igazgató választmány által legelfogadhatóbbnak véleményeztetik: mert, a mennyiben jelen állalat kitűzött célja az, mikép azon fürdőt nagyobbítsa és szépitse, — az e helyen eszközözendő építkezés, már maga a hely fekvésénél fogva is azon célnak leginkább felel meg, mert az e helyeni építkezés esetében a vendégek, úgy a fürdőszobák, valamint a vendéglő közelében lévén, a hely topographikus fekvésénél fogva semmi nehézségbe sem ütköző jó utak és sétányok készítése által, a közlekedésben semmikép nem lennének akadályozva; és most azon építkezés financiális tekintetéből sem lenne hátrányosabb a társaságra nézve a két előbbinél; s végre, mert azon esetben kilátásba helyezhető lenne, mikép több magányzó is, belátván ezen építkezés célszerű voltát, saját költségén emelendő épületekkel a fürdő szépitése és nagyobbitásához járulni fog.

Felkérjük ennél fogva a t. közgyűlést, mikép megbírálván az itt előtüntetett tervezeteket, a még ez év folyamán alá előveendő építkezés foganatosítását közgyűlésileg elhatározni s a tervezetek egyikét elfogadva az építkezés keresztülvitelével bennünket, mint az igazgató választmányt megbízni — méltóztatásuk, felhatalmazván egyszersmind minket, az építkezéshez szükséges költségek fedeztetése céljából, az egyes részvényekre a szükséghez képest koronkint 10% befizetéseket, az egyes részvényesektől behajthatni.

Mintogy pedig a részvényes tagok közül szám szerint öten, részvényeikre még eddigelé semminemű befizetést nem teljesítettek, mindannak dacára, hogy erre vonatkozólag az igazgató választmány által már több ízben felszólítva lettek, — sziveskedjék úgy az ezektől, valamint a többi hátralékban levő részvényesektől, a már is esedékessé vált s ezentul még meghatározandó részletfizetéseknél leendő behajtásával, a részvénytársulat ügyését megbízni.

Végre, tekintettel arra, mikép a társaság könyvelése eddigelé Libay Miklós, mint fizetéstelen könyvvívó által vezetett, — tekintve nevezettnek e téren tanusított pontosságát és szorgalmát az igazgató választmány részéről ennél fogva javaslatba hozatik, mikép Libay Miklós társ. pénztárnoknak eddigi működéséért egy (25 frtnyi) huszonöt frtnyi jutalomdíj közgyűlésileg megszavaztassék, s illetve, a mennyiben nevezett részvényes bir, ezen részvényére a huszonöt forintnyi összeg — már is befizetett részletként tekintetvén — nyugtáztassék.

Kelt Eperjesen 1878. évi augusztushó 17-én a czemétei fürdő-részvénytársaság igazgató választmányának ülésében.

Jóbb Inve,
igazg. vál. tag, mint jegyző.

A rendészet viszonya a valláshoz.

Irta: dr. Fekete Gyula, ar.-maróthi kir. törvsz. bíró.

Az emberben két irány az uralkodó, az egyik az — mely őt készíti lefele esni a rosznak honába — a másik, mely őt önmaga fölé emeli, — de könnyebb az embernek hanyatlani mint emelkednie. Mindaz mi a lelket fölemelni törekszik kedvező tehát a morálnak, minnél fogva a szép művészetek, a tudomány, a politikai szabadság oly erők, melyek az emberi nemet a jó, az emelkedett fölé törekcsnek kiemelni s fentartani. Azon erőkön kívül azonban van egy, mely talán leghatalyosabb s legtekintélyesebb — az a vallás. Miután a vallás a végtelennek, annak érzete mi az ember fölött áll, ha őszinte és mély, csodás rázkodtatást gerjeszt keblünkben a magasban levő dolgok felé. A vallásnak népszerű naiv kifejezésében is magas az értéke mert egyike a legkitünőbb utaknak, mely által műveletlen vagy kevésbé művelt lelkek, melyek a gyakorlati szükség által okozott foglalkozás folytán a por felé hajtottak, kiválóan fölemelkedhetnek az alkotó fölé.

A vallásosság nélkül nagy hézag támadna az emberi kebelben, az erkölcsi rend félelmetes veszteséget szenvedne, — ami ösmeretekben nyeretnek, nem pótolná a veszteséget, mely előállana az erkölcsi életképesség és erélyben. A keresztény vallás bece és gyakorlati értéke örökkévaló, hely-

hez és néposztályhoz nem kötött s bebizonyított. Ezt legkönnyebb kimutatni azon feladathól, melyet maga elé tűzött: egyenlőség, testvériség és szabadság jelszavai.

Miután minden vallás azt tanítja, hogy aki a jövő élet boldogságát el akarja érni, ellenőrizze és uralja saját szenvedélyeit, hogy csak az nyeri jutalmát, ki számtalan muló, érzéki örömeiről lemond, s hogy mindenkor diadalmaskodjék minden ember önmaga fölött: nem tagadható azon kedvező befolyás, melyet az egyes s így a közönség erkölcsére gyakorol. Korunk egyik legveszélyesebb betegségét a materialismust első sorban leküzdeni, eltemetni a keresztény egyház maga, tanainak örökkévaló és folytonos beoltása által hibebe — van hivatva. Az erkölcsi rend helyreállításának legbiztosabb eszköze a vallás, mely buzdít a végtelennek szeretetére, földöntuli örömeit élvezetére s ezáltal az erkölcsi lealacsonyodás ellen védpaizsá lesz.

Józan nemzetgazdák soha nem tagadták a keresztény vallás becsét. Ellenkezőleg állítatik, hogy a nemzetgazdászok megegyezik a keresztény testvériséggel, mely a morálnak elengedhetlen segédkeze, a kereszténység kibékítő tanaiban garantiát lát Garnier népek s egyes társadalmi osztályok békéjére nézve mivel eloszlatja az irigységet, gyűlölséget és bosszúvágyat. Ha a béke alapfeltétele a vagyoni és szellemi felvirulásnak s a keresztény vallás a béke állása, tárt karokkal fogadtatik bizonyosan azok által, kiket nem muló fény és hűség, de jóakaratu komoly szeretet a népek jövője eránt ural

Politikai tekintetben az állam saját érdeke követeli a vallásosság erősödését. A vallás beoltja azon hitet hibebe, hogy van egy mindenható és hallhatatlan földöntuli hatalom, s mely megjutalmazza a jót és megbünteti a gonoszt. E hitre legnagyobb szüksége van a modern társadalomnak s lesz az ezentuli századoknak, mert a népráalom mindinkább tágasabb tért nyervén minden európai magult nemzetnél — üdvös befolyást fog gyakorolni a magát mindenható s kizárólagos hatalomnak itélő népnél azon hit, mely inti arra, hogy van fölötte még egy magasabb hatalom, melynek akarától népek sorsa függ. Vészes időkben a szenvedélyek által felizgatott nép még egy oltár előtt hajulhat csak meg s ez az Isten szeplőtlen oltára!

Mindezekből következik, miszerint van az államnak önmaga s a társadalom érdekében elengedhetlen kötelezettsége meg nem engedni a vallásosság kigunyolását polgárai által. Ez alapon keletkezik a vallásrendészet. Maga a rendészet csak azon elveket van hivatva fejtegetni, melyek a rendészeti organumok cselekvőségét az egyházi szertartások háborítlan megtartása tekintetében szabályozzák, magától értetődven, hogy a rendőri büntető elvek tárgyalása is rendészettani feladatok közé tartozik. Vallásrendészetet más értelemben nem ismerünk többé. Ha tehát a rendészet ezen ügynél is hiven természetes feladathoz, külső rendelkezések leküzdésével foglalkozni hivatott államhatalmi igazgatási tényező, kell a vasárnapi és más ünnepek jogrendjét s a teteles rendőri jogot fejtegetnünk.

(Folytatása következik).

A kisdednevelő egyesületről.

A helybeli kisdednevelő egyesület f. hó 27-én közgyűlést tartott, mely alkalommal e következő közérdekű igazgatósági jelentés lön felolvasva:

Tisztelt közgyűlés! Egyletünk életbe léptetése után azon kiváló kitüntetésben részesítettünk, hogy méltóztatott minket egyletünk igazgatásával megbízni.

Valjon megfelelőnk-e feladatunknak, s valjon eleget tettünk-e a bennünk helyezett bizalomnak, azt megbírálni önk feladatához tartozik, — azt azonban bátran mondhatjuk, hogy eljárásunkban minket csak a szent célnak valóítása vezérelt, s hogy feladatunknak eleget teendők, mindent elkövetünk, a mit nézetünk szerint célirányosnak s jónak tartottunk.

Hogy mi volt az, a mit az első két esztendőben tettünk, azt a tisztelt közgyűlés úgy a jelentésekből, mint az általunk közrebocsátott könyvből ismeri, s e miatt nem akarván a tiszt. közgyűlésnek becses figyelmét ezeknek újból elősorolásával igénybe venni, — jelentésünket csak a mult évre kiterjesztjük.

Egyletünk még a kezdetnek nehézségeivel kénytelen lévén küzdeni a közönségnél — a mely azt vagy szűkkeblűségből, vagy pedig mert a feladatunkul tűzött célnak nemes, a kisdedek további fejlesztésére oly befolyásos voltát felfogni képes nem vala, szükségtelemek, a szülei kötelességek elodazásának tartotta — oly elismerést — még nem vivott ki, mint a minőt méltán érdemel.

Ugyde mindamellét örömmel jelenthetjük, hogy ezen egyletünk életére oly káros befolyás, hogy a közönyösség, melylyel uton utközben találkoztunk, mindinkább háttérbe szorul, s hogy városi közönségünk miveltebb osztálya meggyőződött arról, hogy egyletünk nem a jelenkor egyik muló szüleménye, hanem hogy az a nevelés s oktatás egyik szilárd alapköve.

Alapszabályaink szerint az egyleti iskolába csak 3-6 éves gyermek lévén bevehető ezen az

előismeretekben teljesen járatlan kisdedek játszva sajátítják el azon alapsmereteket, melyek nélkül a további oktatás ha nem is a lehetlenségelleg határos, de mégis legalább véghetetlen akadályokkal, legtöbb esetben pedig a gyermek szellemi fejlettségbeni visszamaradásával van összekötve.

Ezen játszva tanulási előnyön kívül gyermekkertünkben már a három éves gyermek is hozzászokik a társadalomhoz; — az otthon nevelt gyermek, ha a leggondosabb bánásmódban is részesül, a családon kívül álló személyek iránt féltlen, visszatartó, ha az elemi iskolába kerül szegletes; míg a gyermekkertünkben nevelt kisded zsenge szívében ébredezni kezd azon tudat, hogy ő társadalmi lény; — a társadalom rend, az összeférés s az engedelmség nélkül képzelhető nem lévén kis tanulóinkat a rendre a bátorságos szellemre, s a tanító iránybani szöfogadásra s engedelmségre szoktatjuk.

Gyermekkertünknek egy másik fölönye, hogy nálunk a tanítási nyelv a magyar nyelv. A magyar nyelvnek elsajátítása s terjesztése különösen itt a felföldön gyermekkertünknek oly érdeme, melyet legnagyobb ellenségeink is — ha ilyenek volnának — eltagadni nem képesek.

Vannak példánk, hogy némely gyermekek az év kezdetén a magyar nyelvben teljesen járatlanok valának, s az évnek befejeztével, nemcsak a magyarul beszélő kertésznot megértették, de majdnem folyékonyan beszéltek, sőt ezen reájuk nézve új nyelvet annyira megkedvelték, hogy azt majdnem kizárólag társalgási nyelvvül használták. — Már pedig a hazai nyelvnek elsajátítása a honszeretnek ébresztője, az pedig derék honpolgároknak nevelője.

Hogy pedig ezen általunk felsorolt előnyök nem csak írott betűk, jámbor kívánságok maradjanak, de tetté és vérré váljanak, kelletett egy szorgalmatos, szakképzett kertésznot gondoskodnunk, s ilyen Fadgyas Etelka kisasszony személyében találtunk, a ki egész odaadással s teljes megelégedésünkre végzi nehéz tisztét, — úgy hogy őt a kikötött próbaév lejártá után, állásában végleg megerősítettük.

Igaz, hogy mindezek dacára gyermekkertünkben a lefolyt évben csak 41 gyermek, s annak legnagyobb része is csak a második félfyben volt beirva, de ezen sajnos körülmény nem kereshető a tanítási modorban s rendszerben, nem is abban, mintha talán egyletünk nem birna életrealósággal, hanem egyes egyedül azon okban, hogy az utolsó időben is kénytelenek voltunk más alkalmasabb helynek hiányában gyermekkertünket egy félreesőbb s nem a legkedvezőbb hozzáférhetéssel bíró helyen berendezni.

Ezen mindennap érezhető bajt csak úgy véltünk orvosolhatni, ha az egylet saját házzal fogván rendelkezni, gyermekkertünket abban berendezendjük.

(Vége következik).

Kimutató.

A miskolczi árvízkarosultak javára a városi tanács által kibocsátott izek egyikét Rosenberg Herman városi képviselő ur elvállalván, az a következő szép eredményt mutatja fel.

H. Rosenberg 10 frt, Jakob Klein 3 frt, Selig Glük 2 frt, L. Deutsch 3 frt, Emanuel Reichman 1 frt, Kazinczy Manó 1 frt, Dr. Ossikovszky József 1 frt, Hartman Marcus 1 frt, Alexander Nádaszky 1 frt, J. Lux 1 frt, J. H. 50 kr., Svartz Regine 1 frt, Moritz Fried 1 frt, Zboray Bertalan 1 frt, Moritz Meth 1 frt, Rosenheim 1 frt, Wechsberg 50 kr., Wilhelm Teitelbaum 1 frt, Herman Teitelbaum 1 frt, Podhorányi N. 2 frt, Goldberger 50 kr., Zboray Sándor 1 frt, Gutman Fülöp Sebes 1 frt, Blüth Licsért 20 kr., Dávid L. Wollner 50 kr., Ludwig Wollner 50 kr. Rosman 50 kr., Schön Péter 1 frt, J. Friedman 40 kr., Korber cs. kir. százasos 1 frt, Wicker 1 frt, Linne 50 kr., Csatary Zsiga 1 frt, Waldman Lajos 1 frt, Sitányi József 1 frt, Dirner Lajos 1 frt, Hortulányi Andor 1 frt, Janovitz 30 kr., Maibaum Ignatz 40 kr., Ujfaluys Frau v. 1 frt, M. E. 2 frt, Windlauber 50 kr., M. Moskowitz 1 frt. S. Szendrovits 1 frt, Ph. Gullmann 1 frt, J. Schlesinger 1 frt, Podraczky János 2 frt, Özv. Linkesch Sámuelné 5 frt, Rosenberg M. 1 frt, Korber Julia 1 frt, Korber Antonia 1 frt, Glück Abraham 30 kr., Zboray József 1 frt, Lakner István 1 frt, Spanner Ludwig 50 kr., Grexa András 50 kr., M. Fuchs 20 kr., N. K. 50 kr., Reach Sam. 50 kr., Kováts János 20 kr., M. Herschkovits 1 frt, Lucus 1 frt, D. Stehr 30 kr. H. Reikovits 1 frt, Katsik András 10 kr., Mannschaft des Hengsten-Depots 7 frt 85 kr. Összesesen 83 frt 25 kr.

Ezen összeg a polgármesteri hivatalnak továbbszállítás végett átadatott.

Különfélék.

A jótékony nőegylet a miskolczi árvízkarosultak részére ruha és fehérműveket gyűjt. — Ilyenmü könyvradományok elfogadtatnak Nehrer A. ur bolthelyiségében.

Az eperjesi jogacademia megnyitattik. Az ige testté vált, városunk söt megyénk közönségének régi óhajtása teljesül, az eperjesi collegium jogacademia megnyitattott, a beiratások már folyamatban vannak s az előadások a jövő héten

kezdődne
nem lesz
nyi, hogy
a mire a
rozza. A
szintén le
a kormán
a tanfolya
mad- és
ezek be l
jövő év t
vizsgálati
A b
következő
nyának s
gitségével
fogni, ki l
ő vitte vé
kapitány
kérdőre v
ismét gy
Sok
tálynak n
és azon h
Váro
mindenesé
A m
lött kimu
eddig, tud
történetk
Epe
társaság
Az eperje
frtnyi öss
ur is ren
Az
mánya, va
lyiségeibe
melynek
tanár ur
nagygyűlé
A h
sének s i
f. hó 4-én
vendétes
körében,
latokat.
Az
nyiben a
zés 1771
késési kö
összegre
Az
annak mé
A v
tartott m
ménye vo
digi válla
sát eddigi
vállalta.

Sp
Wir
rer Induf
Um
schließen
Eile der
Wir
die die V
diejes Tho
Sie
eine ganze
Welt auf
der Induf
Be
feiten —
empfinden
produkte
Confurren
friedigung
unö in P
zu schäme
Nid
geigt we
cinen still
in wclche
treten fin
Ang
längen,
mit der
und wir
Beziehung
sehr viel
Wir
ergreifen,
Stiefinde
auch nie
stärkung
Wir
ein Wort
De
der vater
feiner leg
Beschluß
Hauptstad
etabliren.
Di
reit berei

b) egy külön épületnek a jelenlegi lakszobák és fürdőhelyiségek végébe való felépítése, és
c) két svajci stílusban a savanyuvíz forrás felett állítandó lakház felépítése által.

A mi az A. alatt feltüntetett javaslatot illeti, a mellett előnyül egyedül az szól, mikép azon építkezés folytán a fürdő központja szépitészet tekintetében emeltetik, s továbbá hogy ezen építkezés a társaságnak esetleg legcsekélyebb pénzbeli áldozatába kerülne; hátrányai pedig a szab. kir. Eperjes városa, mint az alsó épület tulajdonosával származó tulajdon-közösség, s ennek folytán a bér kimenetelével előfordulható vitás megváltási kérdések, továbbá a földszinten lévő konyha nem épen kellemes kigőzölése, s több egyéb kisebb hátrányok.

A B. alatt felhozott javaslat előnyül hasonlóan nem hozható egyéb fel annál, mikép ez esetben a lakszobák, a vendéglő és fürdőkhoz közel esvén, kényelem tekintetéből a vendégeknek a közlekedés megkönnyítettnek; — hátrányai pedig a félreeső hely, maga a talajnak nagyobb építkezésre nem igen alkalmas volta és számos kisebb nehézségek.

A C. alatt előtűtetett építkezés az, mely az igazgató választmány által legelfogadhatóbbnak véleményeztetik; mert, a mennyiben jelen vállalat kitűzött célja az, mikép azon fürdőt nagybirtosa és szepítse, — az e helyen eszközöndő építkezés, már maga a hely fekvésénél fogva is azon célnak leginkább felel meg, mert az e helyeni építkezés esetében a vendégek, ugy a fürdősobák, valamint a vendéglő közelében lévén, a hely topographikus fekvésénél fogva semmi nehézségbe sem ütköző jó utak és sétányok készítése által, a közlekedésben semmiféle akadályozva; és most azon építkezés financiaiis tekintetéből sem lenne hátrányosabb a társaságra nézve a két előbbinél; s végre, mert azon esetben kilátásba helyezhető lenne, mikép több magányzó is, belátván ezen építkezés célszerű voltát, saját költségén emelendő épületekkel a fürdő szepítése és nagybirtosához járulni fog.

Felkérjük ennél fogva a t. közgyűlést, mikép megbírálván az itt előtűtetett tervezeteket, a még ez év folyama alatt előveendő építkezés foganatosítását közgyűlésileg elhatározni s a tervezetek egyikét elfogadva az építkezés keresztülvitelével bennünket, mint az igazgató választmányt megbízni — méltóztatssék, felhatalmazván egyszersmind minket, az építkezéshez szükséges költségek fedeztetése céljából, az egyes részvényekre a szükséghez képest koronkint 10% befizetéseket, az egyes részvényesektől behajtathatni.

Mintogy pedig a részvényes tagok közül szám szerint öten, részvényeikre még eddigelé semminemű befizetést nem teljesítettek, mindannak dacára, hogy erre vonatkozólag az igazgató választmány által már több ízben felszólítva lettek, — sziveskedjék ugy az ezektől, valamint a többi hátralékban levő részvényesektől, a már is esedékessé vált s ezentul még meghatározandó részletfizetéseknek leendő behajtásával, a részvénytársulat ügyését megbízni.

Végre, tekintettel arra, mikép a társaság könyvelése eddigelé Libay Miklós, mint fizetéstelen könyvvivő által vezetett, — tekintve nevezettnek e téren tanusított pontosságát és szorgalmát az igazgató választmány részéről ennél fogva javaslatba hozatik, mikép Libay Miklós társ. pénztárnoknak eddigi működéséért egy (25 frtnyi) huszonöt frtnyi jutalomdíj közgyűlésileg megszavaztassék, s illetve, a mennyiben nevezett részvényes nyel bir, ezen részvényére a huszonöt forintnyi összeg — már is befizetett részletként tekintetvén — nyugtáztassék.

Kelt Eperjesen 1878. évi augusztushó 17-én a czemétei fürdő-részvénytársaság igazgató választmányának ülésében.

Jóbb Inve,
igazg. vál. tag, mint jegyző.

A rendészet viszonya a valláshoz.

Irta: dr. Fekete Gyula, ar.-maróthi kir. törvsz. bíró.

Az emberben két irány az uralkodó, az egyik az — mely őt készíti lefele esni a rosznak honába — a másik, mely őt önmaga fölé emeli, — de könnyebb az embernek hanyatlani mint emelkednie. Mindaz mi a lelket fölemelni törekszik kedvező tehát a morálnak, minnél fogva a szép művészetek, a tudomány, a politikai szabadság oly erők, melyek az emberi nemet a jó, az emelkedett fölé törektesznek kiemelni s fentartani. Azon erőkön kívül azonban van egy, mely talán leghatalyosabb s legtekintélyesebb — az a vallás. Miután a vallás a végtelennek, annak érzete mi az ember fölött áll, ha őszinte és mély, csodás rázkodtatást gerjeszt keblünkben a magasban levő dolgok felé. A vallásnak népszerű naiv kifejezésében is magas az értéke mert egyike a legkitűnőbb utaknak, mely által műveletlen vagy kevésbé művelt lelkek, melyek a gyakorlati szükség által okozott foglalkozás folytán a por felé hajtottak, kiválóan fölemelkedhetnek az alkotó fölé.

A vallásosság nélkül nagy hézag támadna az emberi kebelben, az erkölcsi rend félelmetes veszteséget szenvedne, — ami ösmeretekben nyeretnek, nem pótolná a veszteséget, mely előállna az erkölcsi életképesség és erélyben. A keresztény vallás becsé és gyakorlati értéke örökkévaló, hely-

hez és néposztályhoz nem kötött s bebizonyított. Ezt legkönnyebb kimutatni azon feladattól, melyet maga elé tűzött: egyenlőség, testvériség és szabadság jelszavai.

Miután minden vallás azt tanítja, hogy aki a jövő élet boldogságát el akarja érni, ellenőrizze és uralja saját szenvedélyeit, hogy csak az nyeri jutalmát, ki számtalan muló, érzéki örömeiről lemond, s hogy mindenkor diadalmaskodjék minden ember önmaga fölött: nem tagadható azon kedvező befolyás, melyet az egyes s így a közönség erkölcsére gyakorol. Korunk egyik legveszélyesebb betegségét a materialismust első sorban leküzdeni, eltemetni a keresztény egyház maga, tanainak örökkévaló és folytonos beoltása által hibeibe — van hivatva. Az erkölcsi rend helyreállításának legbiztosabb eszköze a vallás, mely buzdít a végtelennek szeretetére, földöntuli örömei élvezetére s ezáltal az erkölcsi lealacsonyodás ellen védpaiszássá lesz.

Józan nemzetgazdák soha nem tagadták a keresztény vallás becsét. Ellenkezőleg állítatik, hogy a nemzetgazdászati megegyezik a keresztény testvériséggel, mely a morálnak elengedhetlen segédkeze, a kereszténység kibékítő tanaiban garantiát lát Garnier népek s egyes társadalmi osztályok bekéjére nézve mivel eloszlatja az irigységet, gyűlölséget és bosszúvágyat. Ha a béke alapfeltétele a vagyoni és szellemi felvirulásnak s a keresztény vallás a béke vallása, tárt karokkal fogadtatik bizonyosan azok által, kiket nem muló fény és hiúság, de jóakaratu komoly szeretet a népek jövője eránt ural

Politikai tekintetben az állam saját érdeke követeli a vallásosság erősödését. A vallás beoltja azon hitet hibeibe, hogy van egy mindenható és hallhatatlan földöntuli hatalom, s mely megjutalmazza a jót és megbünteti a gonoszt. E hitre legnagyobb szüksége van a modern társadalomnak s lesz az ezentuli századoknak, mert a népuralom mindinkább tágasabb tért nyervén minden európai magult nemzetnél — üdvös befolyást fog gyakorolni a magát mindenható s kizárólagos hatalomnak itélő népnél azon hit, mely inti arra, hogy van fölötté még egy magasabb hatalom, melynek akarattól népek sorsa függ. Vészes időkben a szenvedélyek által felizgatott nép még egy oltár előtt hajulhat csak meg s ez az Isten szeplőtlen oltára!

Mindezekből következik, miszerint van az államnak önmaga s a társadalom érdekében elengedhetlen kötelezettsége meg nem engedni a vallásosság kigunyolását polgárai által. Ez alapon keletkezik a vallásrendészet. Maga a rendészet csak azon elveket van hivatva fejtegetni, melyek a rendészeti organumok cselekvőségét az egyházi szertartások háborítlan megtartása tekintetében szabályozzák, magától értetődven, hogy a rendőri büntető elvek tárgyalása is rendészeti feladatok közzé tartozik. Vallásrendészetet más értelemben nem ismerünk többé. Ha tehát a rendészet ezen ügynél is hiven természetes feladatához, külső rendelkezésekkel leküzdésével foglalkozni hivatott államhatalmi igazgatási tényező, kell a vasárnap és más ünnepek jogrendjét s a teteles rendőri jogot fejtegetnünk.

(Folytatása következik).

A kisdednevelő egyesületről.

A helybeli kisdednevelő egyesület f. hó 27-én közgyűlést tartott, mely alkalommal e következő közérdekű igazgatósági jelentés lón felolvastva:

Tisztelt közgyűlés! Egyletünk életbe léptetése után azon kiváló kitüntetésben részesítettünk, hogy méltóztatott minket egyletünk igazgatásával megbízni.

Valjon megfelelőnk-e feladatunknak, s valjon eleget tettünk-e a bennünk helyezett bizalomnak, azt megbírálni önök feladatához tartozik, — azt azonban bátran mondhatjuk, hogy eljárásunkban minket csak a szent célnak valóitása vezérelt, s hogy feladatunknak eleget teendők, mindent elkövettünk, a mit nézetünk szerint célirányosnak s jónak tartottunk.

Hogy mi volt az, a mit az első két esztendőben tettünk, azt a tisztelt közgyűlés ugy a jelentésekben, mint az általunk közrebocsátott könyvből ismeri, s e miatt nem akarván a tiszt. közgyűlésnek becses figyelmét ezeknek újból elősorolásával igénybe venni, — jelentésünket csak a mult évre kiterjesztjük.

Egyletünk még a kezdetnek nehézségeivel kénytelen lévén küzdeni a közönségnél — a mely azt vagy szűkkeblűségből, vagy pedig mert a feladatunkul tűzött célnak nemes, a kisdedek további fejlesztésére oly befolyásos voltát felfogni képes nem vala, szükségtelemek, a szülei kötelességek elodazásának tartotta — oly elismerést — még nem vivott ki, mint a minót méltán érdemel.

Ugyde mindamellott örömmel jelenthetjük, hogy ezen egyletünk életére oly káros befolyás, hogy a közönység, melylyel uton utközben találkoztunk, mindinkább háttérbe szorul, s hogy városi közönységünk miveltebb osztálya meggyőződött arról, hogy egyletünk nem a jelenkor egyik muló szüleménye, hanem hogy az a nevelés s oktatás egyik szilárd alapköve.

Alapszabályaink szerint az egyleti iskolába csak 3-6 éves gyermek lévén bevehető ezen az

előismeretekben teljesen járatlan kisdedek játszva sajátítják el azon alapsmereteket, melyek nélkül a további oktatás ha nem is a lehetlenséggel határos, de mégis legalább véghetetlen akadályokkal, legtöbb esetben pedig a gyermek szellemi fejlettségbeni visszamaradásával van összekötve.

Ezen játszva tanulási előnyön kívül gyermekkertünkben már a három éves gyermek is hozzászokik a társadalomhoz; — az otthon nevelt gyermek, ha a leggondosabb bánásmódban is részesül, a családon kívül álló személyek iránt féltlen, visszatartó, ha az elemi iskolába kerül szegletes; míg a gyermekkertünkben nevelt kisded zsenge szívében ébredezni kezd azon tudat, hogy ő társadalmi lény; — a társadalom rend, az összeférés s az engedelmség nélkül képzelhető nem lévén kis tanulóinkat a rendre a bátorságos szellemre, s a tanító irányábani szöfogadásra s engedelmségre szoktatjuk.

Gyermekkertünknek egy másik föelőnye, hogy nálunk a tanítási nyelv a magyar nyelv. A magyar nyelvnek elsajátítása s terjesztése különösen itt a felföldön gyermekkertünknek oly érdeme, melyet legnagyobb ellenségeink is — ha ilyenek volnának — eltagadni nem képesek.

Vannak példáink, hogy némely gyermekek az év kezdetén a magyar nyelvben teljesen járatlanok valának, s az évek befejeztével, nemcsak a magyarul beszélő kertésznot megértették, de majdnem folyékonyan beszéltek, sőt ezen reájuk nézve új nyelvet annyira megkedvelték, hogy azt majdnem kizárólag társalgási nyelvül használták. — Már pedig a hazai nyelvnek elsajátítása a honszeretnek ébresztője, az pedig derék honpolgároknak nevelője.

Hogy pedig ezen általunk felsorolt előnyök nem csak írott betűk, jámbor kívánságok maradjanak, de tetté és vérré váljanak, kelletett egy szorgalmatos, szakképzett kertésznot gondoskodnunk, s ilyen Fadgyas Etelka kisasszony személyében találtunk, a ki egész odaadással s teljes megelégedésünkre végzi nehéz tisztét, — ugy hogy őt a kikötött próbaév lejarta után, állásában végleg megerősítettük.

Igaz, hogy mindezek dacára gyermekkertünkben a lefolyt évben csak 41 gyermek, s annak legnagyobb része is csak a második félévben volt beírva, de ezen sajnos körülmény nem kereshető a tanítási modorban s rendszerben, nem is abban, mintha talán egyletünk nem birna életrealósággal, hanem egyes egyedül azon okban, hogy az utolsó időben is kénytelenek voltunk más alkalmasabb helynek hiányában gyermekkertünket egy félreesőbb s nem a legkedvezőbb hozzáférhetéssel bíró helyen berendezni.

Ezen mindennap érezhető bajt csak ugy véltünk orvosolhatni, ha az egylet saját házzal fogván rendelkezni, gyermekkertünket abban berendezendjük.

(Vége következik).

Kimutatás.

A miskolczi árvízkarosultak javára a városi tanács által kibocsátott iver egyikét Rosenberg Herman városi képviselő ur elvállalván, az a következő szép eredményt mutatja fel.

H. Rosenberg 10 frt, Jakob Klein 3 frt, Selig Glük 2 frt, L. Deutsch 3 frt, Emanuel Reichman 1 frt, Kazinczy Manó 1 frt, Dr. Ossikovszky József 1 frt, Hartman Marcus 1 frt, Alexander Nádashay 1 frt, J. Lux 1 frt, J. H. 50 kr., Svartz Regine 1 frt, Moritz Fried 1 frt, Zboray Bertalan 1 frt, Moritz Meth 1 frt, Rosenheim 2 frt, Wechsberg 50 kr., Wilhelm Teitelbaum 1 frt, Herman Teitelbaum 1 frt, Podhorányi N. 2 frt, Goldberger 50 kr., Zboray Sándor 1 frt, Gutman Fülöp Sebes 1 frt, Blüth Licsért 20 kr., Dávid L. Wollner 50 kr., Ludwig Wollner 50 kr. Rosman 50 kr., Schön Péter 1 frt, J. Friedman 40 kr., Korber cs. kir. százasos 1 frt, Wicker 1 frt, Linne 50 kr., Csatóry Zsiga 1 frt, Waldman Lajos 1 frt, Sitányi József 1 frt, Dirner Lajos 1 frt, Hortulányi Andor 1 frt, Janovitz 30 kr., Maibaum Ignatz 40 kr., Ujfaluzy Frau v. 1 frt, M. E. 2 frt, Windlauber 50 kr., M. Moskowitz 1 frt. S. Szendrovits 1 frt, Ph. Gullmann 1 frt, J. Schlesinger 1 frt, Podraczky János 2 frt, Özv. Linkesch Sámuelné 5 frt, Rosenberg M. 1 frt, Korber Julia 1 frt, Korber Antonia 1 frt, Glük Abraham 30 kr., Zboray József 1 frt, Lakner István 1 frt, Spanner Ludwig 50 kr., Grexa András 50 kr., M. Fuchs 20 kr., N. K. 50 kr., Reach Sam. 50 kr., Kovács János 20 kr., M. Herschkovits 1 frt, Lucus 1 frt. D. Stehr 30 kr. H. Reikovits 1 frt, Katsik András 10 kr., Mannschaft des Hengsten-Depots 7 frt 85 kr. Összesesen 83 frt 25 kr.

Ezen összeg a polgármesteri hivatalnak továbbszállítás végett átadatott.

Külömfélék.

A jótékony nőegylet a miskolczi árvízkarosultak részére ruha és fehérműveket gyűjt. — Ilynemű könyörödományok elfogadtatnak Nehrer A. ur bolthelyiségében.

Az eperjesi jogacademia megnyitattik. Az ige testté vált, városunk sőt megyénk közönységének régi óhajta teljesen, az eperjesi collegium jogacademia megnyitattott, a beiratások már folyamatosan vannak s az előadások a jövő héten

kezdődne
nem lesz
nyi, hogy
a mire a
rozva. A
szintén le
a kormán
a tanfolya
mad- és i
ezek be l
jövő év t
vizsgálati
A b
következő
nyának s
gitségével
fogni, ki
ő vitte vé
kapitány
kérdőre v
ismét gy
Sok
tálynak m
és azon h
Váro
mindenes
A m
lött kimu
eddig, tud
történet
Epe
társaság
Az eperje
frtnyi öss
ur is rene
Az
mánya, va
lyiségeibe
melynek
tanár ur
nagygyűlé
A h
sének s i
f. hó 4-én
vendetes
körében,
latokat.
Az
nyiben a
zés 1771
kezési kö
összegre t
Az
annak mé
A v
tartott m
ménye vo
digi válla
sát eddigi
vállalta.

Sp
Wir
rer Induf
Um
schließen
Eile der
Wir
die die W
diejes The
Sie
eine ganze
Wolf auf
der Induf
Be
feiten —
empfinden
produkte
Confurren
friedigung
unö in P
zu schäme
Nid
gefagt we
einen still
in welfer
treten fin
Ang
längen,
mit der
und wir
Beziehung
sehr viel
Wir
ergreifen,
Stiefkind
auch nie
stärkung
Wi
ein Wort
De
der vater
feiner leg
Beichluf
Hauptstad
etabliren.
Di
feit berei

kezdődnek. Nagyon sok joghallgató természetesen nem lesz, ez előre látható volt, lesz azonban annyi, hogy a tanfolyamot bátran el lehet kezdeni, a mire a felügyelőség föltétlenül el is van határozva. A mult hóban tartott kerületi gyűlés szintén lelkesen karolta fel jogacademiánk ügyét, a kormány örömmel adta beleegyezését: mihelyt a tanfolyam elkezdett, pályázat nyitattik a harmad- és negyedévi tanári állomásokra, s a mint ezek be lesznek töltve, — tehát már körülbelül a jövő év tavaszán, — ki fog nevezetni az államvizsgálati bizottság.

A bártfai gyujtogatató elfogva. Bártfáról a következő sorokat veszszük:

„Tekintetes szerkesztőség! Városunk kapitányának sikerült augusztushó 23-án két katonai segítségével egy gyanus embert esürök megett elfogni, ki bevallá, hogy a bártfai gyujtogatásokat ő vitte véghez, és akkor is, a midőn a városi kapitány által oly járatlan helyen otléte iránt kérdőre vonatott, sok habozás után bevallá, hogy ismét gyujtani szándékolt.

Sok szemtanú jelenlétében a városi kapitány meg is mutató, hol gyujtotta fel a várost, és azon helyeket jól is jelölte meg.

Városunk kapitánya fíradhatlan buzgalmaért mindenesetre elismerést érdemel.

A miskolci árvizkárosultak javára a közölt kimutatásokban foglalt adományokon kívül, eddig tudunkkal még a következő adakozások történtek:

Eperjes város 400, a helybeli kenyérszállító-társaság pedig 300 db kenyéret küldtek Miskolcra. Az eperjesi bankegyület s a takarékpénztár 100—100 frnyi összeget adományoztak, s a megyei alispán ur is rendez gyűjtést.

Az „Eperjesi Széchenyi-kör“ igazgató választmányára, vasárnap vagyis holnap délután a kör helyiségeiben, hosszabb szünet után ülést tartand, melynek egyik kiváló tárgyát Lasztkóczy László tanár ur jelentése a történelmi társulat kassai nagygyűléséről, fogja képezni.

A helybeli honvédlaktanya tervszerű bővítésének s illetőleg kiépítésének biztosítására nézve f. hó 4-én megtartott írásbeli ajánlati eljárás örvendetes érdekeltséget keltett az itteni munkások körében, mennyiben elég számosan adtak be ajánlatokat.

Az eredmény is kedvezőnek mondható, mennyiben a legolcsóbb ajánlathoz képest az építkezés 1771 frnyi áron lön elvállalva, holott az építkezési költségelőirányzat a költséget 1407 frnyi összegre teszi.

Az építkezés már meg is kezdetett, mivel annak még ez őszszel be kell fejeznetnie.

A városi világitás biztosítására nézve megtartott második árlejtésnek kedvezőbb eredménye volt, mint az előbbinek, mennyiben az eddigi vállalkozó Werther Dávid, annak szolgáltatását eddigi áron s az eddigi felételek mellett elvállalta.

Speries, den 6. September.

Wir ergreifen die Feder, um im Interesse unserer Industrie nochmals ein Wort zu sprechen.

Um auf den Stand der Industrie eines Volkes schließen zu können, braucht man heutzutage nur die Säle der Weltausstellungen zu besichtigen.

Wir haben Gelegenheit gehabt mit Bekannten, die die Pariser Weltausstellung besucht haben, über dieses Thema zu sprechen:

Sie alle sagen, die Pariser Weltausstellung sei eine ganze Welt en miniature, wo Alles ist, was ein Volk auf dem Gebiete der Wissenschaft, des Handels der Industrie u. s. w. aufzuweisen vermag.

Besucht ein Ungar die Ausstellungsräumlichkeiten — so heißt es — so wird er gewiß Freude empfinden, sich überzeugen zu können, daß was Rohprodukte anbelangt, wir mit welcher Nation immer die Konkurrenz aufzunehmen in der Lage sind; mit Befriedigung wird er auch entnehmen können, daß wir uns in Bezug auf Schul- und Unterrichtswesen nicht zu schämen brauchen.

Nicht daselbe kann jedoch von unserer Industrie gesagt werden, und kann der unparteiische Beobachter einen stillen Seufzer nicht unterdrücken, wenn er sieht, in welcher Quantität unsere Industrie-Produkte vertreten sind.

Angesichts dieser Thatsache läßt sich nicht abläugnen, daß wir noch lange nicht in der Lage sind, mit der ausländischen Industrie konkurriren zu können und wir müssen leider eingestehen, daß wir in dieser Beziehung sehr viel versäumt, aber eben deshalb auch sehr viel nachzuholen haben.

Wir müssen bestrebt sein, jede Gelegenheit zu ergreifen, welche sich uns darbietet, diesem unserem Stiefkinde auf die Beine zu verhelfen und sie wenn auch nicht rapide, so doch wenigstens allmähliche Erstickung desselben zu bewirken.

Wir finden uns aus diesem Grunde veranlaßt ein Wort an unsere Industriellen zu richten.

Der Verein zur Unterstützung und Verbreitung der vaterländischen Industrie hat bei Gelegenheit einer seiner leghin abgehaltenen Generalversammlungen den Beschluß gefaßt, behufs resultatvolleren Wirkens in der Hauptstadt Budapest ein Vermittlungs-Bureau zu etabliren.

Dieses Vermittlungs-Bureau hat seine Wirksamkeit bereits am 1 August d. J. thätiglich begonnen

u. z. einstweilen im Vereinslokale der hauptstädtischen Industriellen. (IV. Bezirk. — innere Stadt — im Franziskaner-Bazar. I. Stock).

Jeder Patriot ist von der Ueberzeugung durchdrungen, daß durch die erfolgreiche Unterstützung der vaterländischen Industrie unmittelbar der Aufschwung der Industriellen, mittelbar aber jedenfalls die Wohlfahrt des Landes befördert wird.

Der Regierung ist von der Gesetzgebung, dem hauptstädtischen Magistrat vom Municipium die Weisung zugegangen, bei Anschaffung des Bedarfs an Industrie-Artikeln — inwiefern solches in Hinsicht auf die Konkurrenzfähigkeit schon derzeit möglich ist — den vaterländischen Produkten den Vorzug zu geben, und einzelne Municipien, Vereine und Gesellschaften verfolgen die gleiche Tendenz und empfehlen mit Wärme die Berücksichtigung der heimischen Industrie, bei Deckung sowohl des öffentlichen als individuellen Bedarfs.

Diese edlen Entschlüsse, welche den Schutz der heimischen Industrie bezwecken, können nicht vorübergehend sein!

Um aber den Erfolg zu sichern und diesen Schutz- und Unterstützungsmahregeln unter die Arme greifen zu können, ist es unbedingt notwendig, daß man jene Industriellen und Fabrikanten kenne, die auf Unterstützung mit Recht Anspruch machen können, denn nur so ist es möglich, ihre konkurrenzfähigen Produkte zu empfehlen und denselben einen Markt zu verschaffen.

Vor Allem wird also darüber Auskunft gewünscht, wie jene Industriellen heißen und wo diese wohnhaft sind, deren Erzeugnisse in Bezug auf Solidität, Dauerhaftigkeit, Geschmack und Billigkeit der Empfehlung werth sind.

Es werden daher die inländischen Gewerbetreibenden und Industriellen aufgefordert dem Vermittlungs-Bureau („Közvetítő iroda“) Verständigungen franco zu senden zu wollen, welche zu enthalten haben:

Die Firma, Preisverzeichnis der durch dieselbe gefertigten Artikel, die Wohnung, oder das Geschäftslokale, in welchem die besagten Erzeugnisse zu besichtigen sind und wo die Einkäufe, beziehungsweise die Bestellungen gemacht werden können.

Das Vermittlungs-Bureau wird diese Daten den Käufern und Consumenten bereitwillig mittheilen, außerdem werden dieselben auch in einem zu diesem Behufe herauszugehenden Journale veröffentlicht werden.

Werden zugleich auch Waarenmuster eingekendet, so wird für die zweckmäßige Ausstellung derselben gesorgt.

Etwaige Anmeldungen und Briefe sind mit folgender Adresse zu versehen:

„A hazai ipart pártoló és terjesztő egyesület közvetítő irodája Budapest. IV. Ferenciek bazára, I. emelet.“

Die Amtsstunden werden vorläufig täglich auf 8—12 Uhr vormittags festgesetzt, zu welcher Zeit Auskünfte und Aufklärungen mit Bereitwilligkeit erteilt werden.

Es dürfte wohl unnötig sein, noch Worte der Empfehlung beizufügen und bleibt nur zu wünschen übrig, daß sich unsere Industriellen und Gewerbetreibenden dieses Institut zu Nutzen machen mögen.

Correspondenzen.

Leben den 4. September, 1878.

Geehrter Herr Redakteur! Zu Gunsten der Familien der Verwundeten und Mobilisirten wurde am 31. vorigen Monats eine Wohlthätigkeits-Vorstellung im hiesigen Klosterstalle arrangirt. Die Idee gehört Herrn v. Zajczay, und wir müssen rühmlichst hervorheben, daß der genannte Herr Regisseur alles aufbot uns einen genussreichen Abend zu verschaffen. Die Hauptrollen waren gut besetzt, vorzüglich einstudirt, und hübsch vorgetragen. In der ersten Szene des Lustspiels: „A regény vége“ konnte man zwar eine leicht begreifliche Befangenheit bei den Debütanten wahrnehmen, dieselbe schwand aber allmählich, und je weiter die Darstellung vorrückte umsomehr gewann die Ueberzeugung Raum, daß die Darsteller ihre Rollen gut und richtig aufgefaßt haben und bestrebt waren den Intentionen des Dichters nachzukommen. Frau v. Márczy war eine liebenswürdige Wittwe, Herr Havrilloy ein biederer Journalist. Viel, vielleicht allzuviel Natürlichkeit entfaltete Fräulein Anna Roskovanyi als Zsófi. Der liebebedürftigen Tänzerin Arabella fehlte das rege, flatterhafte, kokette Genre.

In „Kukliné prédikációi“ war die Rosa-Rolle in den besten Händen. Fräulein Gijella Ringer konnte sehr anziehend, warm und ungezwungen die schmollende junge Frau darstellen. Es bewährte sich hier das französische Sprichwort: Doublement femme quis pu' elle est blonde. Die Titel-Rolle: die habere- und zankstichtige Kukliné spielte Fräulein Roskovanyi mit wispiger Pointirung, einer staunenerregender Zugsfertigkeit und mit einer die ganze Umgebung aufmunternder Berwe. Auch die Herren Roskovanyi, Zajczay und Grinaeuf trugen zum Gelingen des Ganzen bei. Das distinguirte Publikum bekundete sein lebhaftes Interesse mit oftmaligem Applaus. Es gereicht unseren patriotischen Gefühlen zur größten Freude einer gelungenen ungarischen Vorstellung beigewohnt zu haben.

Nach der Vorstellung folgte das angekündigte Tanzkränzchen im Rathhause. Hier verstand wieder Jedla mit seinen feurigen Polka's, Walzern und dem beliebten Csárdás: Lehullott a rezgő nyárfa arany-szinü levele die trefflich animirte Gesellschaft bis

zum frühen Morgen in heiterer Stimmung zu erhalten.

Zum Schluß eine Bitte! In unserer Stadt und Umgebung sind Wenige mobilisirt worden, das Glend der verwüsteten Stadt Miskolcz ist aber herzzerreißend. Helfen wir dort mit unseren Gulden den Hunger zu stillen! G+a.

Singelnheiten aus Miskolcz.

Die Tagespresse hat spaltenlange Berichte über das fürchterliche Unglück veröffentlicht, von welchem die Stadt Miskolcz ereilt worden ist.

Diese Berichte sind bereits zu bekant, als daß es nothwendig wäre, dieselben zu reproduciren.

Wir wollen an dieser Stelle bloß einige Episoden wiedergeben, wie sie uns von einem Augenzeugen erzählt wurden.

Das Unglück, welches mehr als 300 Menschen das Leben und vielen Tausenden das Vermögen gekostet hat, wäre noch größer gewesen, wenn der Diosgyóder Theißdamm durchgebrochen worden wäre — was Gott sei es gedankt — nicht geschehen ist.

Ein Bett ist mit zwei Kindern an einem Dache sitzen geblieben. Die armen Weifen wüßten zu erzählen wie ihre Eltern untergegangen sind.

Ein Elternpaar setzte seine zwei Kinder immer auf höhere Gegenstände zuletzt auf einen Kasten, den beide hielten. Eine andere Familie klammerte sich an die Fenstergitter, als das Wasser die Möbel in die Höhe hob.

Ein Schlafender blieb in der Ecke eines weggeschwemmten Hauses im Bette unverfehrt liegen, und konnte nur des Morgens herabsteigen, als ihm Leiter und Kleider herangereicht wurden.

In vielen Häusern wurden die Kellerwölbungen und die Dielen gehoben, wo man den Fluthen nicht freien Eingang in die Zimmer gewährte, weil das Wasser in ein gleiches Niveau zu kommen strebte. — Endlich sprengte es doch die Thüren, oder ergoß sich durch die Fenster hinein.

Wie heftig die Fluthung war, läßt sich daraus ermessen, daß sie die schöne neue Quaderpflasterung der Hauptgasse streckenweise aufhob und tiefe Gräber auspölte.

Leichen von Menschen und Vieh werden noch heute unter den Trümmern der Häuser und aus dem zurückgebliebenem Schlamm herausgehoben, nicht zu gedenken derer, die die Strömung in die Sajó und von da in die Theiß gespült. Ach wäre die Zahl von 300 nur zu hoch gegriffen!

Außer den gestürzten und gesprungenen Gebäuden ist der größte Schaden in den Souterrains zu beklagen, aus welchen Wasser und Schlamm zu entfernen waren und noch sind, und in den Stadthauslokalitäten wo ein Fuß hoher Schlamm zurückblieb.

Ein böser Mann — wahrscheinlich in der Absicht zu stehlen — schrie aus vollem Halse: „szaladjatok, megint jön a víz!“ Hohen Dankes ist es werth, daß die Budapester Stadtbehörde 40 Polizisten zur Aushilfe nach Miskolcz detachirte.

Es gab auch einen bösen Dämon der unter das Volk die allarmirende Kunde austreute: „es habe der Erlauer Astronom nach Miskolcz telegrafirt, es werde heuer noch eine Sündfluth über sie einbrechen.“ Welch ein sündhaftes Vorgehen die zitternden Gemüther auf diese Weise in Schreck und Angst zu halten.

Sammlung

unter der Mannschaft des k. ung. Staats-Singsteden-Depot Pölkens Nr. 1 zu Speries am 6 September 1878, zum Vortheile der Miskolczer Ueberschwemmten.

Wachtmeister: Lippe 1 fl., Sütö 1 fl.; Führer: Zalán 40 fr., Walecsát 50 fr.; Corporale: Abelesz 20 fr., Abraham 20 fr., Letyo 20 fr., Eichtenstein 20 fr., Barzaly 30 fr., Garjoly 13 fr., Tgaly 20 fr., Kovács 15 fr.; die Geflütsoldaten: Cziráf 10 fr., Feczaf 10 fr., Lazar 2 fr., Nyiry 10 fr., Petrusz 10 fr., Sóvaga 10 fr., Svicz 10 fr., Szita 5 fr., Tomcsik 10 fr., Uoncsul 5 fr., Wojten 10 fr., Zöldi 10 fr., Buzok 4 fr., Mogyorósi 5 fr., Brán 10 fr., Rósa 10 fr., Kinas 4 fr., Latatos 10 fr., Mochuacsky 5 fr., Vapp 10 fr., Rág 5 fr., Refivesáf 5 fr., Romancz 4 fr., Szarka 10 fr., Svarko 5 fr., Thylunaf 4 fr., Tömösvary 10 fr., Alajos 10 fr., Sarkas 8 fr., Cserepfo 4 fr., Grcbanics 4 fr., Huczul 4 fr., Kufura 10 fr., Mezei 12 fr., Dniezko 10 fr., Poczó 10 fr., Wefony 10 fr., Wolosimovszky 10 fr., Kusnyir 10 fr., Szolnoky 10 fr., Roszada 2 fr. — Marie Grigerif 10 fr., Anna Mathis 10 fr. Summa: 7 fl. 85 fr.

Den patriotischen Spendern ein Eljen!

Tagesneuigkeiten.

Im Kindergarten wurde der Unterricht — da die Kinderkrankheiten in unserer Stadt noch immer nicht völlig erloschen sind — bis auf Weiteres sistirt.

Concert. Der Jüngling des Budapester Conservatoriums, Herr Hugo Hazslinsky, der es im Violinspiel bereits zu einer großen Fertigkeit gebracht hat und soeben von einer Rundreise zurückgekehrt ist, während welcher er mit Erfolg konzertirte, beabsichtigt am 22. d. M. zum Vortheile der Miskolczer Ueberschwemmten auch hier ein Concert zu veranstalten, auf welches wir hiemit aufmerksam machen.

Das Gartenfest der Söovárer Feuerwehr, welches — wie wir in der vorigen Nummer benachrichteten — leghin wegen der ungnstigen Witterung unterbleiben mußte, fand Samstag statt.

Der Horizont war zwar ziemlich düster und unwölkt, da es aber nicht regnete, so hatte sich eine zahlreiche, schöne Gesellschaft eingefunden.

Abends wurde sowohl die Regalbahn, als auch der Garten glänzend beleuchtet und war namentlich der im Freien eingerichtete Tanzplatz mit Kränzen und Blumengewinden prachtvoll decorirt.

Das Regelscheiben und der Tanz war sehr animirt und währte bis in die späte Nacht und langten die Gäste mit genauer Noth knapp vor dem großen Ungewitter zu Hause an.

Unterlegt. Leghin versuchte irgend ein Bösewicht die obere städtische Mühle in Brand zu setzen. Zu diesem Behufe hing er Nachts an eine Brettwand einen mit Petroleum gesättigten Fegensbund, den er anzündete.

Alles schlief und war ruhig, und wäre der Anschlag wahrscheinlich kaum bemerkt worden, wenn der Brandgeruch des bereits flammenden Bundes einen in der Nachbarschaft schlafenden kränklichen Mann nicht geweckt hätte. Derselbe blickte aber, nach der Ursache des Geruches spähend, zum Fenster hinaus und machte — als sein Blick auf die Flamme fiel — Lärm, in Folge dessen jedenfalls einer größeren Gefahr vorbeugt wurde.

Die Feuerwehr, welche dieser Tage auch einen anderen im Entstehen begriffenen Brand im Keime erloschte, hat in Folge dessen verschärfte Vorsichtsmaßregeln ins Leben gerufen.

Gewitter. Samstag Abends unwölkte sich der Horizont, nachdem die Atmosphäre den ganzen Tag drückend heiß gewesen war.

Nachts gegen 2 Uhr begann endlich der Donner zu rollen und nacheinanderfolgende Blitze erleuchteten die Stadt. Bald ergoß sich der Regen in Strömen und es war als hätte auch hier ein Wolkenbruch stattgefunden.

Inzwischen erfolgten fürchterliche Donnerschläge. Es plätscherte und krachte mit einer Wucht, daß die Fenster erzitterten und selbst die gesunden Schläfer erwachten. In vielen Häusern brannte Licht, da man eine ernste Gefahr befürchtete.

Allmählig nahm aber das Gewitter ab und machte wieder einer freundlichen Witterung Platz, welche hoffentlich längere Zeit aushalten dürfte.

Allgemeine Mobilisirung. Am 1. d. M. fand die allgemeine Mobilisirung der Schüler und Schulknaben statt, die ihren heimathlichen Heerd und den Kreis ihrer Familien verlassen mußten, um mit Büchern und sonstigen „Lehrmitteln“ ausgerüstet, die Gymnasien und Elementarschulen zu besichtigen und jener Gebiete der diversen Studien Herr zu werden, oder dieselben mitunter zu durchschwärmen, welche sich noch außerhalb ihrer Wadlphäre befinden.

In Folge dieser Mobilisirung herrscht in unserer Stadt ein merklich regeres Leben.

Zu Wartfeld soll am 4-ten — wie uns von einem Durchreisenden erzählt wird — wieder Feuer gewesen sein. Es sollen drei Häuser abgebrannt sein.

Mittel gegen Hundswuth. Der 83jährige Förster Gastel erklärt in der „Leipziger Zeitung“, Ich will mein vielbewährtes Mittel gegen den Biß toller Hunde nicht mit in das Grab nehmen, sondern es veröffentlichen; es ist der letzte Dienst, den ich der Welt thun kann. „Man nehme warmen Weinessig und laues Wasser, wache damit die Wunde rein und trockne sie. Dann gieße man einige Tropfen Chlorwasserstoff-Säure auf die Wunde, weil Min. ralsäuren das Gift des Speichels zerstören.“

Kleine politische Rundschau.

Das Kriegsministerium hat — wie „Gyorß.“ meldet — die Einberufung der Ersatz-Reservisten jener Regimenter angeordnet, welche auf dem Okkupations-Schauplatz beträchtliche Verluste erlitten haben. Die erforderlichen Einberufungs-Scheine wurden in Budapest und in mehreren Provinzstädten, wie in Hünfirschen, Stuhlweißenburg, Erlau etc. bereits versendet.

Im Kriegsmaterial-Depot zu Budapest wird Tag und Nacht gearbeitet. Seit Beginn der Mobilisirung wurden 2800 Wagen und 7000 Pferdegeschirre fertiggestellt. Heute geht wieder ein Transport von 150 Wagen nach Bosnien ab. In den Werkstätten sind 156 Mann beschäftigt, darunter 32 Schmiede, die anderen sind theils Wagenbauer, theils Sattler etc.

Die Mitglieder der Budapest Advokatenkammer werden durch den Kammersekretär aufgefordert, sie mögen im Falle ihrer Mobilisirung ihre mit Weiterführung ihrer Angelegenheiten betrauten Stellvertreter umso sicherer in ihrem eigenen Interesse bei der Kammer anmelden, da im entgegengegesetzten Falle für ihre Kanzlei von Amtswegen ein Kurator bestellt würde. Seine Kammermitglieder, die etwa, ohne bei der Kammer angemeldet worden zu sein, durch mobilisirte Kammermitglieder zu Stellvertretern eingesetzt wurden, mögen dies bei der Kammer anmelden, damit durch Bestellung von Kuratoren von Amtswegen keine Verwirrung entstehe.

Landwirthschaftliches.

Obstbaumpflanzungen an Straßen und Wegen.

Die Pflanzungen der Straßen und Wege gewahren so, wie sie gewöhnlich ausgeführt werden, in den wenigsten Fällen einen bedeutenden Ertrag; sie verursachen den betreffenden Gemeinden größere Ausgaben, ohne daß sie zu einem ordentlichen Gedeihen kommen.

Zu Straßenpflanzungen darf man vor Allem keine im Stamme zu schwachen Obstbäume wählen, die oft kaum fingerdicke verkrüppelte Wutten sind, und die aus den verschiedensten Gärten, aus Deden sowie Waldungen zusammengekauft werden, um mit ihren meist an und für sich schlechten Wurzeln, welche noch durch das unzweckmäßige Herausgraben beschädigt werden, in viel zu kleine, ungenügend gelocherte Löcher, in schlechten, meist Schottergrund an die Straße gepflanzt zu werden. Als Baumstangen, wenn die ausgelegten Bäume überhaupt solche bekommen, werden meist ganz schwache, dünne, ungehälte Stangen benützt, so daß die überhaupt schwächlichen Bäumchen in keiner Weise den genügenden Schutz und Halt gegen Stürme genießen.

Für eine weitere sorgsame Pflege, welcher gerade solche an Straßen ausgelegte Bäume wegen der häufigen Beschädigung bedürfen, ist in keiner Weise gesorgt. Derartige nachlässigst ausgeführte Straßenpflanzungen kommen selten zu einem freudigen Gedeihen; gewöhnlich gehen sie aber nach Ablauf von wenigen Jahren zur Hälfte oder ganz ein.

Diese geschilderte Art der Pflanzung der Straßen steht nicht vereinzelt da, sondern gilt im Allgemeinen als Regel. Wer so viel Gelegenheit hatte, die Landstraßen zu befahren und die Ausführung von Straßenpflanzungen zu sehen, wie der Verfasser dieser Zeilen, wird das hier Gesagte gewiß bestätigen können.

Für Straßenpflanzungen muß man vor Allem Obstbäume wählen, welche kräftig im Stamme sind und mindestens eine Stammhöhe von 2 Meter haben, da man bei der Wahl eines Baumes für Pflanzung an Straßen und Wegen wohl in Erwägung ziehen muß, daß ein an der Straße einzeln und ungehüpft stehender Baum mancher ungünstigen Witterung ausgelegt ist, sowie dem Anprall der Stürme widerstehen muß und Beschädigungen Anfahren von Wagen an einem kräftigen Baume leichter vermeiden.

Die Höhe des Stammes, also die Kronenhöhe muß wenigstens 2 Meter betragen, da bei einer niedriger gebildeten Baumkrone, wo die niedrigen Aeste weiter in die Straße hineinragen, sowohl die Krone durch Getreide- und Heufahren als auch durch breit aufgeladene Wagen sehr leicht durch Abbrechen starker Aeste, als auch die geladenen Fuhrn durch Herausreißen von Garben und Heu selbst beschädigt werden, vor Allem aber der Verkehr auf der Straße durch Baumpflanzungen nicht gehemmt werden darf.

Der Wuchs der Krone des Baumes muß immer möglichst pappelartig, pyramidenförmig gebildet werden, indem man sowohl solche Obstgattungen und Sorten zur Pflanzung von Straßen und Wegen wählt, welche einen mehr schlanken hinaufstrebenden Kronenwuchs haben, als auch durch zweckentsprechenden Baumschnitt in den ersten Jahren der Pflanzung auf diese Pyramidenform der Krone hinarbeitet.

Sollte man Obstbäume mit zu niederer, unter der angegebenen Höhe von 2 Meter gebildeten Krone zur Auspflanzung an Straßen verwenden müssen, so kann man durch allmähliche Wegnahme der unteren, zu nieder stehenden Aeste in einigen Jahren eine höhere Baumkrone heranzubilden.

Vor Allem müssen aber zu Straßen- und Wegpflanzungen, mit Ausnahme des Steinobstes, Obstgattungen und Obstsorten gewählt werden, welche vom Baume weg ungenießbar sind und ihre volle Reife erst am Lager erhalten, also vor Allem Winterobst und keine Sorten mit am Baume sich schön färbenden Früchten; es werden sich daher vorzüglich Mostobstbäume, für den Nothgenuß nicht geeignete Früchte zu solchen Pflanzungen empfehlen.

Ebenso muß aber auch darauf gesehen werden, daß nicht mehrere Obstgattungen gemengt, also vielleicht Birnen und Kirscheln, und ebenfalls nicht verschiedene zu ungleicher Zeit reifende Sorten einer Obstart an einer Straße ausgepflanzt werden, sondern man wähle für die Pflanzung einer Straßenstrecke oder eines Weges nur eine Obstart, mit einer zu gleicher Zeit ihre Reife erlangenden Sorte, also ein, höchstens zwei Obstsorten an einer Straße, wodurch sich die Ueberwachung der reifenden und reifen Früchte auf eine kurze Zeit beschränkt und dadurch weniger Kosten verursacht, als wenn man Sommer-, Herbst- und Winterobst durcheinander pflanzt, also fast den ganzen Sommer und Herbst hindurch das reifende Obst überwachen muß; andererseits ist der Verkauf und die Verwerthung bei Obstpflanzungen mit nur einer Obstsorte ein viel leichter und werden dabei viel höhere Geldeinnahmen erzielt.

(Fortsetzung folgt.) „Prakt. Landw.“

Fruchtpreise vom 6. September 1878.

Wagen	per 100 Kilogr.	fl.	6.50
Weizen	100	8.—	9.—
Gerste	100	5.75	6.50
Hirse	100	4.—	4.75
Hafer	100	—	—
Erbsen	100	7.—	8.—
Linlen	100	6.50	9.—
Bohnen	100	—	—
Erbsen	100	—	—

Jedermann weiß, wie viel Eisanen, Bastillen und sonstige Reibamente man in Erkältungsfällen, bei Katarrhen oder zur Heilung der Bronchitis anwendet. Die neue Heilmethode dieser Krankheiten durch die Guyot'schen Theerkapseln kommt nicht höher als 10—20 Kreuzer täglich zu stehen. Man nimmt zu jeder Mahlzeit 2 oder 3 Kapseln und häufig macht sich eine große Binderung schon nach den ersten Dosen bemerklich.

Zur Vermeidung der zahlreichen Nachahmungen ist darauf zu achten, daß die Etiquette die Unterschrift des Herrn Guyot in dreifarbigem Drucke enthält.

Depot in: allen Apotheken, Generalvertrieb von Deutschland und Oesterreich-Ungarn **Stein & Comp.** Frankfurt a. M.

Die in **Wien** am 31. August gehobene Zahlen: **26, 38, 75, 90, 54.**

Die nächste Ziehung ist am 14. September 1878.

Die in **Brünn** am 9. Septemb. gehobenen Zahlen: **57, 20, 70, 69, 17.**

Die nächste Ziehung ist am 18. September 1878

Felelős szerkesztő: **Kyss Géza.**

Kiadó-tulajdonos: **Az Eperjesi Bankegylet.**

Hirdetmény.

Eperjes sz. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, hogy

1. a főutcai 203-ik számú házban lévő szatócsboltok s mézárszékeknek f. é. novemberhó elsejétől számítandó egy évre,

2. a városháza alatti pincék, raktárak, mézárszékek, valamint a „Korona“ cégű épületben lévő mézárszék f. é. novemberhó elsejétől számítandó három évre leendő bérbeadására vonatkozó nyilvános árverések f. é. szeptemberhó 17-én, továbbá:

3. a városi alsó malomnak f. é. novemberhó elsejétől számítandó 3, esetleg 6 évre,

4. a „három rózsza“ című épület földszinti helyiségei f. é. novemberhó elsejétől számítandó 3 évre,

5. a városi súlymérő f. é. novemberhó elsejétől számítandó 3 évre leendő bérbeadására vonatkozó nyilvános árverések f. é. szeptemberhó 18-ik napján, s végre

6. a városi lovak szükségletére való szalma és zab egy évi szolgáltatására vonatkozó nyilvános árlejtések f. é. szeptemberhó 19-ik napján, mindenkor d. e. 10 órakor a városi tanácsteremben fognak megtartani.

Erről a vállalkozók oly megjegyzéssel értesítetnek, hogy az árverési illetőleg árlejtési feltételek a városi számvevői hivatalnál megtekinthetők, s hogy az árverés megkezdéséig zárt irásbeli s 10% bánatpénzzel ellátott ajánlatok is elfogadtnak.

Eperjes város tanácsa 1878. évi szeptemberhó 3-án.

Kyss Géza,

152 1—2

jegyző.

12. kg. sz.

144 3—3

Hirdetmény.

Kis-Szeben szab. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, miszerint a városi róm. kath. templom tornyának stylszerű helyreállítása a magas m. kir. vallás és közoktatási ministeriumtól érkezett terv alapján jövő 1879. évben fogván foganatba vétetni, a munkálat foganatosításának biztosítása céljából a város tanácsa helyiségében f. é. szeptember 30-nak d. e. 10 órakor tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik. A munkálat előirányzott költségösszege 8744 ft. o. é.

Versenyezni ohajtók felhivatnak, hogy a munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, fent kitett összeg után számítandó s a részletes feltételekben előirt 10% bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat f. évi szeptember 30-ának d. e. 10 órájáig alóirt tanácshoz annál bizonyosabban nyujtsák be, minthogy később beadott ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

A munkálatra vonatkozó terv és költségvetés, valamint a közelebbi részletes feltételek a tanács helyiségében hivatalos órákban bármikor megtekinthetők.

Kis-Szebenben 1878. augusztus 10-én.

Ribossy József,

polgármester.

Ein Fräulein,

151

welches ihre höhere Ausbildung im Klavierunterricht bei Herrn Anton Sipos in Pest erhalten hat, wünscht sich hier als Klavierlehrerin, dauernd niederzulassen. Näheres bei Herrn Anton Floegel zu erfragen.

Alólirott rendelkezésére 8—10 ezer forint bocsátatott; mely összeg egészben vagy 1—2000 frtos összegekben első helyeni betáblázás mellett 8%-os kamat fejében nemesi vagy szabad (de nem volt urbéri) birtokra kiadatik. — Kölesöntkeresők felkéretnek ajánlataikat alólirottához intézni.

Fekete István,

145 3—3

ügyvéd, lakik Bártfán.